

Devlet ile millet arasında çıkan çatışma

Catışan tarafların bir sözleşmeyle toplum düzenini kurup korumaya ahde ettikleri görüşünde karar kılan Avrupa fikriyatı modern çağda eğitim görmüş herkesi öylesine yoğun bir etki altında bırakmış olmalı ki, toplum yapısı Avrupa'ninkine hiç benzemeyen ülkelerde bile kimin kimle, hangi tarafın diğeriyle çatıştığını keşfetmek toplum konusunda kalem oynatanların bir zevki haline geldi. Hele Avrupa dışı toplumlarda sınıf çatışması bulgularına rastlayan biri olursa, artık o yazarın

değme gitsin keyfine. Böylelikle, işin aslının filâncayla filânca arasında vuku bulan çatışmada yattığını ifşa etmek suretiyle allâmelik taslayanlar -bu satırların yazarı da dahil- şimdiye kadar hiç eksik olmadı. Gerçi ben yazılarımda halk ve devlet arasında yaşanan kopukluktan söz etme noktasında karar kılmadığımı belirterek bir savunmaya geçebilirim. İçinde yaşadığımız toplumun bir yatay bölünmeden ziyade dikine bölünme dolayısıyla zorluk çıkarıcı meseleler içine

**İSMET
ÖZEL**

düşüğünü yeri geldikçe dile getirdim. Dolayısıyla devlet ve millet arasında bir çatışma yaşandığı tezinin benim düşünce merkezime yerleşmiş bir husus olmadığını söylersem "allâme taslağı" yakıştırmasından yakamı sıyırman belki mümkün olabilir.

Sizler de sık sık işitiyorsunuz: Birçokları devletle milleti barıştırmaktan yahut devletin milleti küstürmemesi gerektiğinden söz ediyor. Mefhum-u muhalifinden anlatılmak isteniyor ki bu iki taraf çatışma içindeymiş. Giderek bazıları devletin laik, milletin ise müslüman olduğunu vurgulamak suretiyle kabulü istenen çatışmaya bir muhteva yüklemeye, bir ideolojik kılıf uydurmaya çalışıyor. Oysa Türkiye'nin durumunu kavramamızda devletle millet arasında bir çatışma bulunduğu yolunda bir tartıştırmeye gitmek yardımcı olamıyor, olmadı.

Herşeyden önce çatışma fikri ülkemizin yabancı olduğu bir fikir. Her ne kadar daha Bizans döneminden itibaren devletin gözettiği bir ayrımcılığın (discrimination) toplumumuzda yer ettiği inkâr edilemese de ayrımı gözetilen tarafın dikkatle bir "karşı" taraf doğmasına imkân tanımayan tutumundan ötürü yaşadığımız topraklarda bin yıldır çatışmaya yer verilmemiştir. Bizans döneminde kurulan hür köylülerle Kayser arasındaki ittifak, Osmanlı döneminde sunuf-u devletin müslüman tebaadan aldığı desteğe dönüşmüş ve Cumhuriyet'le birlikte devlet kendi beslediği (müsebbibi olduğu) içtimaî unsur arasında onların herbirinin mürebbisi kalmak suretiyle çağları aşan irtibatı tesis etmiştir.

Türkiye'de devlet "patronların devleti" denilecek ölçüde iş adamlarının etkisi altında değildir ve fakat iş adamlarının düzenekleri patronlar devletindir denilecek ölçüde kurulmuştur. Türkiye'de işçilerin konumu bize bu devlet "işçilerin devletidir" dedirtmez ve fakat işçiler ister kamu sektöründe çalışsın isterse özel sektörde istihdam edilsinler birinci derecede devletin işçileridir. Köy Enstitülerini bitirenler devletin belli bir biçim almasında etkili olamamışlardır ve fakat devlet Köy Enstitülerini bitirenlerin belli bir biçimde kalmalarını sağlamakta hiç zorluk çekmemiştir. İmam-Hatipleri bitirenler devletin belli bir biçim almasında etkili olamamışlardır ve fakat devlet İmam-Hatipleri bitirenlerin belli bir biçimde kalmalarını sağlamakta hiç zorluk çekmemiştir.

Türkiye'de devlet ne terazinin iki kefesini denk getirmek suretiyle kurduğu dengeden üstünlük sağlayan bir mizancı başı, ne de kaşığıyla verip sapiyla gözünü çıkaran bir millet hasmıdır. O sadece beynelmilel ilişkiler içinde mevcudiyetini koruma refleksiyle hareket eden bir teşkilâttir. Yapısını muhafaza edebilmek için kendini tecrid etmek yoluyla gerçekleştirdiği bir ayrımcılığa başvurmadan başka bir çare bulamadığına inanan memurların teşkilâtıdır.